

**RECENZJA KSIĄŻKI
KATARZYNY LUDWIKOWSKIEJ
„LOSY I PRZYDATNOŚĆ ZAWODOWA
ABSOLWENTÓW STUDIÓW PEDAGOGICZNYCH”**

Bydgoszcz 2022

ISBN 978-83-8018-477-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Monika Christoph

ORCID: 0000-0003-4176-6099

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

e-mail: monikaba@amu.edu.pl

Nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w roku 2022 ukazała się interesująca i bardzo potrzebna publikacja Katarzyny Ludwikowskiej pt. *Losy i przydatność zawodowa absolwentów studiów pedagogicznych*. Autorka sytuuje swoje rozważania teoretyczne i dociekania badawcze w przestrzeni subdyscypliny pedagogicznej, jaką jest pedagogika pracy. Wielowątkowość analizowanej literatury, rzetelnie opracowana koncepcja badań, rozbudowany materiał empiryczny wraz z celnie sformułowanymi wnioskami istotnie wpływają na wysoką aktualność podjętej tematyki oraz jej walor zarówno akademicki, jak i praktyczny. Współczesny, cyfrowy nastolatek żyje w świecie, w którym jedyną pewną kategorią jest zmiana charakteryzująca jego życie edukacyjne, społeczne, osobiste oraz determinująca przyszłe wybory edukacyjno-zawodowe. Z jednej strony jest to codzienność, dobrze znana i nierobiąca szczególnego wrażenia, jednak z drugiej strony pojawia się specyficzna potrzeba poczucia stabilności i bezpieczeństwa, wyodrębnienia własnego ja spośród mnóstwa potencjalnych opcji. Jak podkreśla Autorka we wstępie, budowanie silnej

tożsamości młodzieży opartej na ich realnych zasobach i unikatowym systemie wartości w świecie niejednorodnych znaczeń i dyskursów, zdaje się jednym z kluczowych zadań współczesnej szkoły oraz dorosłych. Dlatego z całą pewnością można uznać, że recenzowana publikacja stanowi ważny głos w dyskusji na temat losów i przydatności zawodowej współczesnych absolwentów studiów pedagogicznych. Co istotne, Autorka analizie poddaje nie tylko opinie samych absolwentów i pracodawców, ale również wskazuje na specyfikę rzeczywistości akademickiej i jej znaczenie w efektywnym wspieraniu absolwentów na drodze ku świadomej dorosłości.

Struktura recenzowanej publikacji jest przejrzysta, logiczna i bardzo przemyślana. Składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu tabel i wykresów oraz aneksu. Już sam wstęp zasługuje w mojej opinii na szczególną uwagę. Autorka w sposób bardzo rozbudowany i staranny wprowadza odbiorcę we wszystkie kluczowe zagadnienia poruszane w monografii wraz z niezwykle rzetelnie zaprezentowanymi etapami namysłu i działań badawczych, które są elementem zaprojektowanego procesu empirycznego poznania i analizy. Za główny cel badawczy Autorka uznaje ukazanie losów i przydatności zawodowej absolwentów studiów pedagogicznych z perspektywy własnej i pracodawców. Szczegółowo zaprezentowane zostały problemy badawcze, uzasadnienie odstąpienia od formułowania hipotez, narzędzia badawcze oraz organizacja badań własnych. Ukazując przejrzysty proces postępowania badawczego, Autorka odnosi się zarówno do bogatej i zróżnicowanej literatury przedmiotu oraz rozbudowanych założeń własnych, podkreślając, że każdy z opisywanych etapów badań został poprzedzony badaniami pilotażowymi, których celem była weryfikacja narzędzi badawczych. Tak rzetelnie zaprezentowane przesłanki metodologiczne z całą pewnością na wysokim poziomie merytorycznym wprowadzają czytelnika w kolejny rozdział ukazujący refleksję teoretyczną.

Rozdział pierwszy pt. *Szkolnictwo wyższe w świetle literatury i przepisów prawa* ukazuje specyfikę kształcenia akademickiego w kontekście tradycyjnych i aktualnych koncepcji uniwersytetu oraz uregulowań prawnych – krajowych i unijnych. Autorka ukazuje również istotne zagadnienia związane z gospodarką opartą na wiedzy, całościowym uczeniem się, realiami rynku pracy i usytuowaniem w powyższych ramach problematyki studiów pedagogicznych. Już od długiego czasu toczy się debata akademicka i branżowa dotycząca roli uniwersytetów i ich znaczenia w przygotowywaniu absolwentów do efektywnego wejścia w świat pracy. Rozdział drugi rozpoczyna się od zaprezentowania dorobku naukowego subdyscypliny pedagogicznej, jaką jest pedagogika pracy

ze szczególnym uwzględnieniem rekomendowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego narzędzi służących monitorowaniu karier zawodowych absolwentów kształcenia akademickiego. Autorka w swoich założeniach podkreśla, że zagadnienia losów i przydatności zawodowej należy analizować z kilku kluczowych perspektyw, a mianowicie uczelni wyższej, studentów-absolwentów oraz rynku pracy i pracodawców kształtujących kapitał ludzki w swoich organizacjach. Rozdział trzeci koncentruje się na rezultatach procesu badawczego w obszarze znaczenia i roli wykształcenia wyższego oraz wybranego kierunku studiów w opinii respondentów. Z kolei w czwartym rozdziale przedstawiono przebieg losów badanych, widziany z dwóch, kluczowych punktów widzenia – samego absolwenta, jak i zatrudniającego go pracodawcy, oraz przydatność zawodową absolwentów. W zakończeniu Autorka zaznacza, że przygotowana publikacja jest rezultatem długoletniego Jej namysłu oraz podjętych przez Nią dociekań empirycznych w obszarze rozpoznania losów i przydatności zawodowej absolwentów stacjonarnych studiów pedagogicznych II stopnia. W tym miejscu zaprezentowano także przemyślane wnioski końcowe, opracowano zasadne postulaty związane z badaniem losów i przydatności zawodowej absolwentów szkół wyższych oraz dotyczące kształcenia na studiach pedagogicznych. Z całą pewnością stanowią one solidny fundament pod szerszą dyskusję i bardziej pogłębione analizy w zakresie tak złożonych zagadnień, jak budowanie dwustronnej relacji między edukacją, uczelnią wyższą a pracodawcą i rynkiem pracy. Monografię zamyka rozbudowana bibliografia, staranny wykaz rysunków, diagramów i wykresów oraz aneks prezentujący wykorzystane narzędzia badawcze:

1. Kwestionariusz ankiety – dla osób kończących edukację na studiach pedagogicznych II stopnia w trybie stacjonarnym.
2. Kwestionariusz ankiety – dla absolwentów stacjonarnych studiów pedagogicznych II stopnia.
3. Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego – z absolwentami stacjonarnych studiów pedagogicznych II stopnia.
4. Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego – z pracodawcą zatrudniającym absolwenta studiów pedagogicznych – bezpośrednim przełożonym absolwenta studiów pedagogicznych.

Analiza narzędzi wyraźnie wskazuje na dużą staranność i rzetelność w opracowaniu ich zawartości oraz adekwatności do kluczowych założeń koncepcji metodologii badań. Na samym końcu monografii znajduje się streszczenie w języku angielskim, co pozwala poszerzyć zasięg wpływu naukowego publikacji na obszar międzynarodowy. Szczególnie uwagę zwraca cytata jednej z respondentek,

tzn. *You must feel you are a pedagogue; it is impossible to simply learn to be one*, z którym to stwierdzeniem trudno się nie zgodzić. Zawód pedagoga jest specjalnym obszarem do rozwoju dla osób z pasją oraz powołaniem, niosących realną pomoc i wsparcie innym. Stąd badanie losów i przydatności zawodowej absolwentów studiów pedagogicznych oraz opracowanie zwartej publikacji w tym temacie jest niezwykle wartościową naukowo inicjatywą.

Wyrażając holistyczną ocenę książki Katarzyny Ludwikowskiej uznać należy, że publikacja ta stanowi istotny wkład w rozwój subdyscypliny pedagogiki, jaką jest pedagogika pracy. Z całą pewnością jest ważną kontynuacją debaty nad zagadnieniami kształcenia na uczelniach wyższych oraz poczucia przydatności zawodowej absolwentów, w tym przypadku studiów pedagogicznych. Współczesne spojrzenie Autorki na problemy pedagogiki pracy ukazują aktualność jej dorobku i sytuują wśród najbardziej kluczowych trendów rozwoju naukowego. Publikacja ta stanowi lekturę ciekawą oraz pobudzającą do głębszych refleksji w obszarze problematyki kształcenia w szkołach wyższych oraz funkcjonowania absolwentów na rynku pracy. Bardzo polecam, aby zapoznali się z nią zarówno pedagodzy, jak i przedstawiciele innych dyscyplin, szczególnie reprezentujący nauki humanistyczne i społeczne, zarówno teoretycy, jak i praktycy – pracodawcy, doradcy zawodowi, nauczyciele oraz studenci i doktoranci przygotowujący dysertacje w zakresie prezentowanego tematu. Istotnym walorem publikacji jest także obszerna i różnorodna bibliografia odsyłająca czytelnika do innych opracowań z tego zakresu, co można stać się przyczynkiem do dalszych debat i eksploracji naukowo-badawczych.